

Sisällys

ESIPUHE	7
EDITION TOIMITUSPERIAATTEET	9
Näytelmätekstin toimitusperiaatteet	9
Kommentaariviitteiden toimitusperiaatteet	11
CANZION JULKAISUHISTORIA • <i>Sakari Katajamäki</i>	14
<i>Canzion</i> tie ensimmäisiin julkaisuihin	15
<i>Canzio</i> -näyte Suomalaisen Teatterin juhlaulkaisussa	18
<i>Canzio</i> suurissa kokoomateoksissa	22
CANZIO – NÄYTELMÄ VIIDESSÄ NÄYTÖKSESSÄ • <i>Juhani Niemi</i>	25
Johdatus näytelmän tapahtumiin	26
Tutkimusvastaanotto	27
Virikkeitä ja pohjatekstejä	34
Shakespeare, <i>Raamattu</i> ja antiikki	34
<i>Jumalaisen näytelmän</i> jäljillä	37
Rosvoromantiikasta Schillerin <i>Rosvoihin</i>	39
Henkilöt	43
<i>Canzio</i> ja Claudio	43
Marcia-Flaminia	45
Rachel ja Mariamne	47
Varro, Angelo ja muut	48
Laji, kieli ja tyyli	50
Rakenne	53
Unohdettu koko illan näytelmä	59
HISTORIALLISET TAUSTAT, AATTEET JA KATSOMUKSET	
CANZIOSSA • <i>Mikko Lahtinen</i>	61
Tapahtumien paikka ja ajankohta	61
Yhteiskunnalliset ristiriidat	66
Maailmankatsomukselliset kysymykset	68
ROMANTIIKAN DRAAMA, SHAKESPEARE JA CANZIO • <i>Riitta Pohjola-Skarp</i>	75
Romantiikan taideteoria ja Shakespeare	75
Saksan varhaisromantiikka ja Shakespearen dramaturgia	78
Weimarin klassismin kriittinen suhde romantiikkaan	81
Teatteri ja Shakespeare Ranskan romantiikan keskiössä	83
Romantiikan draama ja Shakespeare Skandinaviassa	88
Shakespeare, romantiikan draama ja Kiven <i>Canzio</i>	91

CANZIO NÄYTTÄMÖLLÄ • *Pentti Paavolainen* 95

Kantaesitys radioteatterissa 96

Canzio opetusteatterissa 102

Canzio Kiven juhluvuonna 103

Helsingin kaupunginteatterin versio ja toinen opetusteatteriesitys 107

Canzio – aatedraamaa vai melodraamaa? 111

ULKOMAISET HENKILÖNNIMET ALEKSIS KIVEN TUOTANNOSSA •

Ossi Kokko 113

Ulkomaiset henkilönimet suomalaisessa ympäristössä 114

Henkilöitä kirjallisista lähteistä 116

Historiallisia henkilöahmoja 119

Roolinimien uusiokäytöstä 124

Kiven nimikäytännöt 126

CANZIO. NÄYTELMÄ 5:SSÄ NÄYTÖKSESSÄ. 127

LIITTEET 226

Editiossa käytetyt erikoismerkit ja lyhenteet 227

Näytelmän tekstiin tehdyt muutokset 229

Näytelmän käsikirjoituksen tekstikerrostumat 235

Näytelmän lyhyempi käsikirjoitus 281

Näytelmäkäsikirjoitusten väliset erot 322

Canzio-katkelma (1897) 367

Canzion laitokset 375

Aleksis Kiven elämä • *Ossi Kokko ja Minna Maijala* 377

Aleksis Kiven tuotanto 380

Lähteet 381

Sananselitysten hakemisto 396